

TE WHAWHAI, KI TARANAWARA.

TE INGARIRIHI KI TE POA.

Kei te Nama 19 o 'Te Pipiwharauora,' a matou korero mo tenei whenua mo Taranawara, me ta matou whakaturanga i nga take mai o te raruraru ka ara nei i waenganui o te Ingarihi raua ko te Poa.

KUA ARA TE RAU O TE PATU.

No te ahiahi o te Taite 12 o nga ra o tenei marama i tac mai ai te rongo kua tino ara te pakanga, tukituki ana taua rongo ki nga topito e wha o te ao nei. I tukua e te Poa he waea ki te Ingarihi i te 9 o nga ra o te marama nei. I penei etahi o nga kupu o taua waea: — "Ko te raruraru ka ara nei i waenganui i a taua me tuku ma tetahi 'Kouiti Whiriwhiri' e whakatau. Ko nga hoia Ingarihi katoa e noho tata ana ki nga rohe o Taranawara, kia tere tonu te whakahokihoki atu. Ko nga hoia kei te moana e haere mai ana, kua rawa e whakaungia mai ki uta, engari me whakahoki tonu atu i te moana. Ki te kore e mana mai tenei tono, tac noa ki te 11 o nga ra o tenei marama, ka kiia e te Poa he tautapa whawhai na Ingaringi, a ka ara tonu te pakanga."

Te kitenga iho o te Ingarihi i te ahua whakamanamana o nga kupu a te Poa, katahi ka whakaritea to ratou hiahia. Na, kei te haere te whawhai inaianei. He nui te whakamiharo o era atu mana nunui, ki te totoa o te Poa, ki te whakaara whawhai ki te Ingarihi. Kihai i whakaaro ki te kupu mo te maia o Ingaringi e ki ra: "Ka pau i te raiona te tangata e takahi ana i tona waero."

E tata ana ki te 18,000 nga hoia a te Ingarihi kei Taranawara inaianei. Ko Tianara Waiti tetahi o nga Kai-whakahaere o te taha ki te Ingarihi. He kaumatua ia, engari kua uru ki nga pakanga maha, kua riro ano hoki i a ia te 'Ripeka o te Kuini.' (Ko te tohu tenei mo nga tangata tino toa o nga ope hoia katoa a te Ingarihi). Engari ko Tianara Pura te tino tangata kua whakaritea e te Kawanatanga o Ingaringi hei Kai-whakahaere mo tenei whawhai. He tangata hupai patu a Tianara Pura no tona taitamarikitanga ake ano, a kei tona poho ano hoki e mau ana te 'Ripeka o te Kuini.' Kei te moana tonu ia e haere ana inaianei me tona tini o te hoia. Tera pea e tac ki te 80,000 nga hoia katoa ki raro i a ia.

KEI TE TAKATU.

Kei te korikori nga Motu katoa i raro i te

mana o te Kuini, ki te tuku hoia ki te whenua o te pakanga; kua puta hoki te whakaetanga a te Kawanatanga o Ingaringi. I whakaetia ai kia uru nga iwi katoa, i raro i te mana o te Kuini, hei whakamahiara, he iwi kotahi te katoa, he teina he tuakana, ahakoa i tohatohatia ki te ao katoa. Ka pa he raruraru ki tetahi wehenga, ka whakatika era atu wehenga ki te awahina. Kia ora tonu te Kuini!

TE OPE O NUI TIRENI.

E 200 nga hoia o Nui Tirenī kua riro ki Taranawara i te Haterei nei, i runga i a te 'Waiwera,' he tima nui no te P & O Kamupene. He men whiriwhiri mai enei hoia no roto i nga ropu hoia katoa o Nui Tirenī nei.

Tino nui atu te tangata i haere ki Poneke, — haere tane, haere wahine, haere tamariki, kia kite i te haerenga o nga hoia ki Taranawara.

E 14 nga tima i haere ki te arahi i a te Waiwera, ki waho o te wāhapa o Poneke; me te tangi haere ano nga peene, nga repo, me te tare ano nga haki. Tino kiki ana tima i te nui o te tangata; ki te ki a etahi tangata, i tata ki te 50,000 nga tangata i tac ki Poneke, i taua ra. He waiata-maori te waiata whakahaubau mo te whawhai; penei etahi kupu: "Kia kaha Nui Tirenī! Whawhai maia mo te Kuini, mo te kuinga, ake ake ake!"

NGA RONGO MAI O TE PAKANGA.

Kua riro i te Poa a 'Van Reenan Pass,' ko tetahi tenei o nga huarahi atu ki Taranawara. He manunga kei te taiapa i Taranawara; e toru e wha ranei nga huarahi atu ki reira, a ko tetahi tenei o aua huarahi ka riro nei i te Poa.

E rua nga tereina o te Ingarihi i riro i te Poa, he pu, he paura, he taimamaiti, nga utanga o runga. Ko etahi huarahi o te tereina kua tukitukia e te Poa, ko te waea i tapahia.

E rere ana tetahi tima o Tianara ki Taranawara. He tima tino tere. Te taenga ki te 'Moana Nui,' ka kitea e tetahi manua o Ingaringi. Katahi ka puta te whakaaro i te kapene kia whaia, kia tirohia. E hia ake haora, kua piri te manua ki te taha; e arahina ana ki 'Port Said,' he taone no Hipi. Kitea ake e 4000 nga kechi pu, paura, me era atu patu mo te whawhai. Katahi ka utaina aua mea ki tetahi atu kaupuke, ka whakahokia ki Tianara ki te whenua i tukua mai ai.

Kua mau ano i te Poa tetahi tereina o te Ingarihi; i runga etahi apiha me etahi hoia, riro herehere atu.